

De Schoolbrede Evaluatie Toets (SET^{NL}) als kwaliteitsinstrument voor Groen naar Geel

Monique Nelen en Ella van Bergen

Inleiding

Positive Behavior Support (PBS)¹ is in het Nederlandse onderwijs geen onbekende meer. Nadat in 2008 de eerste scholen van start gingen met de implementatie van PBS, hebben steeds meer scholen PBS omarmd. Uit Amerikaans en Noors onderzoek (Horner, Sugai, Smolkowski, Eber, Nakasato, Todd, & Esperanza, 2009; Horner, Sugai, Todd, & Lewis-Palmer, 2005; Muscott, Mann, & leBrun, 2008; Ogden, Sørli, & Amlund Hagen, 2007; Sørli & Ogden, 2007) is naar voren gekomen dat de invoering van PBS op een school bijdraagt aan de afname van het aantal gedragsincidenten, verbetering van leerresultaten en het doen ontstaan van een positief, veilig en voorspelbaar schoolklimaat *mits* PBS wordt geïmplementeerd zoals bedoeld. Om te kunnen meten hoe het gesteld is met deze zogenaamde *Treatment Integrity* (Yeaton & Sechrest, 1981) wordt in de VS de Schoolwide Evaluation Tool (SET) gebruikt. Ook in Nederland begint de vraag te spelen wat de resultaten zijn van de implementatie van PBS op school. Tegelijkertijd ontstaat er bij de huidige PBS scholen de behoefte aan onafhankelijke feedback op hun eigen implementatieproces. De SET is een instrument dat meet in welke mate scholen in staat zijn gebleken de kenmerkende elementen

van PBS in hun eigen school vorm te geven (Horner et al., 2004). De vraag is of de SET als Amerikaans instrument ook geschikt is om in de Nederlandse onderwijssituatie te gebruiken. Zijn de kenmerkende elementen van PBS in de VS hetzelfde als in Nederland? Hoe kan de SET afgenomen worden? Kan de SET ook op andere manieren gebruikt worden? In dit artikel wordt een pilot beschreven waarin de Nederlandse versie van de SET (de zogenaamde SET^{NL}) in twee PBS basisscholen is ingezet.

Theoretische verkenning

Treatment Integrity (ook wel 'implementatie betrouwbaarheid' genoemd) refereert aan de mate waarin interventies uitgevoerd worden, zoals bedoeld door de ontwerpers (Sanetti & Kratochwill, 2009). Als een school aantoonbaar kan maken dat PBS op hun school systematisch en op betrouwbare wijze wordt geïmplementeerd en uitgevoerd, kan het beoogde effect van deze aanpak gemeten worden (Horner, Todd, Lewis-Palmer, Irvin, Sugai, & Boland, 2004). In Nederland is daar nog nauwelijks onderzoek naar gedaan. De SET^{NL} zou bij toekomstig onderzoek naar de resultaten van de implementatie van PBS op Nederlandse scholen een rol kunnen spelen.²

Het doel van PBS is het realiseren van een positief, veilig en voorspelbaar school-

1. Andere namen die gehanteerd worden zijn SWPBS (SchoolWide Positive Behavior Support) of PBIS (Positive Behavior Interventions & Support). Wij gebruiken de term PBS waarmee we al deze benamingen bedoelen.

2. In Goei (2013) wordt een uitgebreide beschrijving van SWPBS gegeven, zie de eerste bijdrage van dit themanummer.